

Kettulantien aurinkovoima-alueen poikkeamis- ja suunnittelutarveratkaisuhakemus

Kaula 02.10.2024 § 54
256/10.03.00.03/2024

Valmistelija

Rakennustarkastaja Joonas Myllykoski

Hakija:

Alight Aino Oy

Hanke:

Aurinkosähkön tuotantoalueen ja siihen liittyvien rakennelmien rakentaminen.

Aurinkopaneelientien lisäksi alueelle sijoitetaan 15 m² muuntamoita noin 14 kpl.

Rakennuspaikka:

79-439-14-1

79-439-3-24

79-432-4-179

79-432-4-180

79-439-3-84

79-439-14-1

79-439-14-2

79-439-3-83

79-439-4-145

79-439-6-18

79-439-6-16

Em. kiinteistöille sijoittuva Kettulantien hankealueen pinta-ala on noin 113,7 ha laajuinen alue, josta rakennettavan aurinkovoima-alueen osuus on noin 101,6 ha. Alueelle suunniteltu aurinkovoima-alue koostuu kahdesta toisistaan irrallisesta osa-alueesta. Osa-alueet on nimetty numeroin 1 ja 2. Osa-alueen 1 vuokra-alueen pinta-ala on noin 30,6 ha, josta rakennettavan alueen pinta-ala on noin 24,5 ha. Osa-alueen 2 vuokra-alueen koko on puolestaan noin 83,1 ha, josta rakennettavan alueen pinta-ala on noin 77,1 ha. Alight Aino Oy on laatinut maanvuokrasopimukset kaikkien tässä hakemuksessa esitettyjen alueiden kiinteistöjen omistajien kanssa aurinkovoima-alueen käytöstä aurinkoenergian tuotantoalueeksi. Suunniteltu aurinkovoima-alue sijaitsee usealla kiinteistöllä.

Kaavatilanne:

Satakunnan maakuntakaava

Aurinkovoima-aluetta koskee 13.3.2013 lainvoimaiseksi tullut Satakunnan maakuntakaava. Maakuntakaavassa ei ole osoitettu aluevarausta aurinkovoimalan suunnittelualueelle.

Suunnittelualue sisältyy maakuntakaavassa lähes kokonaan kaupunkikehittämisen kohdevyöhykkeeseen (kk1). Merkinnällä osoitetaan Kokemäenjokilaakson valtakunnallisesti merkittävä, monikeskuksinen aluerakenteen kehittämisvyöhyke, jolle kohdistuu työpaikka- ja teollisuustoimintojen, taajamatoimintojen, joukkoliikenteen ja palvelujen sekä virkistysverkoston pitkän aikavälin alueidenkäyttöllisiä ja toiminnallisia yhteensovittamis- ja kehittämistarpeita.

Suunnittelualue rajoittuu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen (mv2), jolla osoitetaan merkittävät kulttuuriympäristö- ja maisemamatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeet.

Suunnittelualueen rajoittuu luoteessa viivamerkintään Voimalinja, jolla merkinnällä osoitetaan vähintään 110 kV:n voimalinjat. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus

Suunnittelualueen osa-alueiden välissä on viivamerkintä Tärkeä yhdystie (Mt 2460, Kettulantie), jolla merkinnällä osoitetaan yhdystiet ja vastaavat kokoojakadut. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Suunnittelualueen lävistää viivamerkintä Tieliikenteen yhteystarve (seututie), jolla merkinnällä osoitetaan tieverkon kehittämisen kannalta tärkeät yhteystarpeet. Sitä koskee suunnittelumääräys: *Maankäytön suunnittelulla on turvattava tieliikenteen yhteystarpeen toteuttamismahdollisuus. Yhteystarpeen toteuttamiseksi on tieverkon yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa selvitettävä alueiden käytön kannalta tarkoituksenmukaisimmat ja ympäristön kannalta vähiten haitalliset vaihtoehdot.*

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1

Alueella on voimassa Satakunnan vaihemaakuntakaava 1, joka on astunut voimaan korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä (KHO 6.5.2016). Suunnittelualueella ei ole Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 aluevarauksia.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 sai lainvoiman 1.7.2019. Vaihemaakuntakaavassa 2 suunnittelualueelle ei ole osoitettu aluevarauksia.

Suunnittelualueen lounaispuolella, lähimmillään vajaan sadan metrin päässä on Taajamatoimintojen alueen rajaus.

Yleiskaava

Suurimmalla osalla (n. 70 %) suunnittelualueesta ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Alueen lounaisosaa koskee Kokemäenjoen pohjoispuolisen taajama-alueen osayleiskaava, joka on tullut oikeusvaikutteisena voimaan 8.10.1997.

Osa suunnittelualueesta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU-3) ja osa maa- ja metsätalousalueeksi (MT).

Alueen läpi on osoitettu tieliikenteen alue (LM) Kettulantien alueelle.

MU-3 alueen osalla on Kettulantien varteen on osoitettu liikennemelualue (lm).

Alueelle on osoitettu kaatopaikan suoja-alue (ek), jolle ei saa rakentaa asuinrakennuksia.

Asemakaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa asemakaavaa.

Alueen lounaispuolella on lähimmillään n. 100 m etäisyydellä vuonna 1990 hyväksytty asemakaava, jossa alue on osoitettu ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten sekä liike- ja varistorakennusten korttelialueeksi (TY-2). Tämä alue ei ole toteutunut muutoin kuin yli 500 m etäisyydellä suunnittelualueesta olevan Vienankorvenkadun varrella olevien korttelien osalta. Niiden pohjoispuolella, lähempänä hankealuetta oleva osa TY-2 -alueesta on luovutettu frisbeegolf-harrastajien käyttöön ja alueelle on rakennettu frisbeegolf-rata. Tämän toteutumattoman, jo 34 vuotta voimassa olleen asemakaavan voidaan katsoa olevan vanhentunut. Kaavaa ei ole muutettu, koska alueelle ei ole suunniteltu muutakaan rakentamista. Sen sijaan ko. toteutumaton asemakaava voitaisiin kumota lähivuosina, sitten kun työtilanne mahdollistaa ei-kiireellisten kaavojen laatimisen. Sen jälkeen asemakaava-alueen ja hankealueen välillä olisi yli 500 m asemakaavoittamatonta aluetta. Lähimmät asemakaavan mukaiset asuinalueet (AO) sijaitsevat lounaassa yli 700 m etäisyydellä suunnittelualueesta.

Poikkeaminen:

Hankkeelle haetaan poikkeamista yleiskaavamääräyksestä sen alueen osalta, jossa hankealue ulottuu yleiskaava-alueelle. Hankealueen osa-alue 2 ulottuu osin yleiskaava-alueen MT ja MU-3 alueille. Osa-alueella 2 on merkinnät maa- ja metsätalousalueesta, maa- ja metsätalousvaltaisen alueen ulkoilun ohjaamistarpeesta sekä kaatopaikan suoja-alueesta.

Hakijan selvitykset rakentamisen vaikutuksista:

WSP Finland Oy on laatinut 28.06.2024 aurinkovoimalahankkeesta hankekuvauksen ja vaikutusten arvioinnin, joka on lupahakemuksen liitteenä. Vaikutusten arvioinnissa on selvitetty ympäristön nykytilaa, ja arvioitu aurinkovoimalan ympäristövaikutuksia.

Aurinkovoima-alueelta on selvitetty kasvillisuus- ja luontotyyppit sekä arvioitu alueen soveltuvuutta liito-oravien, viitasammakoiden ja lepakoiden elinalueeksi. Luontoselvitys löytyy liitteestä 6. Lisäksi aurinkovoima-alueelle on laadittu maisemaselvitys, hulevesiselvitys, havainnekuvat ja hiilitaselaskenta, jotka löytyvät liitteistä 7–10. Edellä mainitut selvitykset on

tehty WSP Finland Oy:n toimesta. Lisäksi aurinkovoima-alueelle on tehty arkeologinen inventointi Mikroliitti Oy:n toimesta ja linnustaselvitys Luontopalvelut Flava Oy:n toimesta, jotka löytyvät liitteistä 11–12.

Hakija on pyytänyt Varsinais-Suomen ELY-keskukselta YVA-menettelyn soveltamista koskevaa lausuntoa. Lausunnon mukaan hankkeessa ei edellytetä YVA-lain mukaista yksittäistapausharkintaa.

Kuuleminen:

Hankkeen vireille tulosta ilmoittaminen on hoidettu kuuluttamalla. Kuulutus on julkaistu kunnan virallisessa ilmoituslehdessä (Sydän Satakunta) sekä kunnan verkkosivuilla. Asiakirjat ovat olleet nähtävillä 15.-30.8.2024 välisenä aikana.

Nähtävillä oloaikana rakennusvalvontaan ei toimitettu yhtään muistutusta hankkeesta.

Lausunnot:

Rakennusvalvonta on pyytänyt lausunnot Varsinais-Suomen Ely-keskukselta, Satakunnan pelastuslaitokselta, Fingrid Oyj:ltä sekä Harjavallan kaupungin kaavoitukselta.

Varsinais-Suomen ELY-keskus 13.9.2024

Lausunnon mukaan yhteisvaikutukset alueen muiden aurinkovoimahankkeiden kanssa tulee huomioida.

Poikkeamisen osalta hakemuksen jatkotarkastelussa tulisi tarkemmin arvioida poikkeamisen edellytyksiä ja vaikutuksia yleiskaavassa osoitettuihin aluevarauksiin ml. vaikutukset tieliikenteen alueen kehittämiseen.

ELY-keskus on kannanottonaan yleisellä tasolla tuonut esiin, että asia tulisi ratkaista asemakaavalla silloin, kun sijoitetaan asemakaavoitetun alueen lähelle tai jos olevasta kaavatilanteesta tai alueen tai lähialueen toiminnoista syntyy yhteensovittamistarpeita. Metsämaan käytön osalta on hyvä huomioida, että vireillä olevassa alueidenkäyttölain tarkistuksessa on selvitetty mahdollisuutta aurinkovoimaloiden rakentamista ohjaavalle yleiskaavalle, jonka alustavien sisältövaatimusten mukaan kaavoituksessa olisi huolehdittava, että aurinkovoimarakentamista ei osoiteta merkittävässä määrin metsämaalle. Hankealue on pääosin (88 hehtaaria) metsämaata.

Maisemavaikutusten osalta ELY-keskus toteaa, että mikäli maisemavaikutusten lieventäminen tukeutuu hankealueen ulkopuoliseen puustoon, ratkaisu ei ole pysyvä. Aurinkovoimaloita suunniteltaessa on tarvittaessa hyvä varata aluetta niin paljon, että suunnittelualueeseen mahtuu paneelikentän ympärille maisema-arvojen tai heijastevaikutusten estämisen kannalta riittävä suojavyöhyke.

Alueen vesistöistä ELY keskuksen lausunnossa todetaan mm. että, hankealue sijoittuu osin GTK:n määrittämille happamien sulfaattimaiden esiintymisalueille. Alueille joille rakennetaan ojitusta, kaapelointeja tai muita happamaan sulfaattimaahan laajemmin ulottuvia rakenteita tulee tehdä happamien sulfaattimaiden maaperäselvitys ennen töiden aloittamista, ja suunnitella vesistön happamoitumista lievittävät ratkaisut. Alueen hulevesien pH:ta on rakennustöiden aikana sekä toiminnan aloittamisen jälkeen seurattava jatkuvasti kalakuolemien välttämiseksi alapuolisissa vesistöissä.

Luonnonsuojelun osalta ELY-keskus katsoo hankkeen yhteydessä tehtävän biodiversiteettisuunnitelman olevan hyvä menettely ja puoltaa sen toteuttamista. Hankkeesta koituvien muutosten tasapainottaminen hyvin suunnitellulla, aidosti alueen luontaista monimuotoisuutta tukevalla toiminnalla olisi toivottavaa.

Alueen nykytilan luontoarvoja tulee kuitenkin varjella myös riittävästi. Osa-alue 2:n koillisosan vesilain 11 §:n mukaista kohdetta ei ole lainkaan huomioitu alustavassa suunnitelmassa. Vesilain kohde tulee ottaa huomioon riittävällä suojavyöhykkeellä, sillä kohde on vesitaloudeltaan altis ja välilliset vaikutukset näin suuria maanmuokkaustoimia vaativalla hankkeella ulottuvat kauas. ELY-keskus vaatii, että kohde jätetään täysin rakennetun alueen ulkopuolelle.

Ekologisten yhteyksien kannalta tulisi suunnitella etenkin osa-alueen 2 kapeimpaan kohtaan jätettävä aitaamaton, paneeliton kohta, joka mahdollistaisi alueen läpi kulkemisen luoteis-kaakkosuunnassa. Tämä edistäisi niin ihmisten kuin eläintenkin kulkuyhteyksien säilymistä. Kasvillisuus- ja luontoselvityksessä esitelty arvoluokkiin jaottelu on jätetty tekemättä, joka hämärtää selvityksen tuloksia. Mikäli alueelta ei tunnistettu muihin arvoluokkiin sijoittuvia kohteita arvoluokan 1 vesilain kohdetta lukuun ottamatta, tulisi sekin tulos esittää selkeästi.

Viitasammakkoselvityksen rajaus on niukka. Kasvillisuusselvityksen yhteydessä esitetyt kuvat alueen ojista osoittavat, että myös alueen ojat voisivat mahdollisesti toimia viitasammakon elinympäristönä. Siitä huolimatta hakemuksessa viitasammakkoselvitys on rajattu vain Kettulantien vieressä sijaitsevalle lammelle. Hanketoimijan tulee perustella, miksei hankealueella sijaitsevia ojia ole katsottu viitasammakolle sopiviksi elinympäristöiksi. Kettulantien viereisen lammen suhteen ELY-keskus puoltaa luontoselvityksen maankäyttösuositusta lampea ympäröivän puuston säästämistä.

Hulevesiselvityksen perusteella alueen vesitalouteen tulee kohdistumaan merkittäviä muutoksia. Siitä mahdollisesti koituvia välillisiä vaikutuksia osa-alueen 1 pohjoispuolella sijaitsevaan soidensuojeluohjelman kohteeseen Pyhäsuu tulee tarkastella. Hulevesisuunnitelmassa tulee keskittyä myös Lausunto 6 (9) VARELY/1122/2024 13.9.2024 luontoarvoihin kohdistuvien muutosten minimoimiseen ja aihetta käsitellä riittävästi.

Linnustoselvityksen yhteydessä havaittiin törmäpääskykolonia, joka sijoittuu Hirvikallion läheisyyteen eräälle hiekkatörmälle. Pesäpaikka on lain suojelema myös lisääntymisajan ulkopuolella, sillä laji on rauhoitettu ja kyseessä on elion itse tekemä pesä, jota se käyttää toistuvasti (LSL 70 §). Törmäpääskyn pesäpaikka täytyy ottaa huomioon ja selkeästi osoittaa jätettävän rakentamisen ulkopuolelle kokonaisuudessaan. Pesätörmiiin myös välillisesti kohdistuvat vaikutukset tulee selkeästi ottaa huomioon ja arvioida, jotta välilliset heikentävät vaikutukset voidaan myös poissulkea asianmukaisesti. Mikäli vaikutuksia lajin pesäpaikkaan ei voida poissulkea, on hanketoimijan oltava yhteydessä ELY-keskukseen luonnonsuojelulain (9/2023) mukaisesta poikkeamisesta (lajisuojelunpoikkeusluvut.varsinaissuomi@ely-keskus.fi). Pikkusiepon elinympäristönä toimiva vanhempi metsälaikku osa-alueen 2 koilliskärjessä on jätetty osin maankäytön ulkopuolelle, jota ELY-keskus pitää hyvänä menettelyinä. Olisi alueen linnuston kannalta suositeltavaa jättää mahdollisimman suuri osa tästä metsäkokonaisuudesta muokkaamatta hankkeen myötä. Rakentamista ennen on myös saatava varmuus siitä, ettei linnustoselvityksen yhteydessä havaittu hiirihaukka pesi alueella. Hiirihaukka on pesäpaikkauskollinen laji, jonka pesäpaikan heikentämistä koskee samat rajoitukset kuin edellä mainittua törmäpääskyä.

Lepakkoselvityksessä havaittiin huomattavan suuri määrä lepakoita hankkeen pohjoisen osa-alueen (1) länsiosaan. ELY-keskus yhtyy konsultin esittämiin maankäytön suosituksiin, joiden mukaan selvityksessä rajattu luokan II lepakkoalue tulee säilyttää ja jättää täysin maankäytön ulkopuolelle. Toinen luokan III-alueista jätetään jo nykyisen suunnitelman mukaan maankäytön ulkopuolelle (Kettulantien pohjoispuolen lampi), mutta toinen sijoittuu vielä hankealueelle. Tämäkin alue suositellaan säästettävän, sillä alueen lepakkokanta on ilmeisen runsas, jolloin niille soveltuvien elinympäristöjen säilyttäminen korostuu. ELY-keskus puoltaa liitteessä 15 (Alustavat toimenpide-ehdotukset lepakkoselvityksen suositusten pohjalta ja lausuntopyyntö ELY-keskukselle) esitettyjä toimenpiteitä. ELY-keskus arvioi viherkäytävän B sopivaksi leveydeksi noin 50 metriä, jotta alueen suojaisuus ja varjoisuus säilyy tyydyttävällä tasolla. Lepakoille keskeisimpiä esteitä liikkumiseen on keinotekoisien valaistuksen aiheuttama häiriö, jolloin käytävän on tärkeää olla riittävän leveä varjoisempien alueiden säilymiseksi. Käytävä C soveltuu lepakoille siirtymiseen, mikäli senkin kohdalla säästetään riittävästi puustoa, jotta alue säilyy suojaisana. Mikäli mahdollista, suojaisuutta voitaisiin lisätä antamalla käytävän reunavyöhykkeille muodostua luonnollisesti eri korkuista kasvillisuutta. Hankealueen mahdollisen yövalaistuksen suunnittelussa tulisi myös huomioida lepakkoalueet siinä määrin, miten se on mahdollista. Hankkeen rakentaminen tulee ajoittaa siten, ettei se häiritse alueen pesimälajistoa.

Lausunto 7 (9) VARELY/1122/2024 13.9.2024 Liitteenä toimitetussa Harjavallan kaupungin suunnittelemassa seututielinjauksessa tie ylittää alueella olevan lammen, jota tämän hankkeen luontoselvityksissä suositeltiin vältettävän. Hankkeessa on huomaitava, että maantien suoja-alue ulottuu 20 metrin etäisyydelle maantien keskilinjasta mitattuna kyseisessä paikassa. Rakennusta tai rakennelmaa ei saa pitää maantien

suoja- ja näkemäalueella (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä, 44 § ja 46 §). Paneelit tulee sijoittaa suoja-alueen ulkopuolelle. Aurinkovoimalalle on esitetty käytettävän nykyistä maatalousliittymää (eteläisempi liittymä) sekä toistakin liittymää (pohjoinen liittymä). Liittymille tulee hakea käyttötarkoituksen muutoslupa Pirkanmaan ELY-keskuksesta. Lupapäätöksessä esitetään tarkemmat lupaehdot. Aurinkopaneeleista ei saa tulla tienkäyttäjille näkemistä haittaavaa heijastusta kirkaalla auringonpaisteella. Alueen ympäröivä aita tulee olla tien puolelta vähintään kaksi metriä korkea, sillä se toimii kuten riista-aita. Aita ei saa haitata tienkäyttäjän tai yksityistieliittymän näkemiä. Suunnittelussa tulee huomioida aidan vierustan mahdollinen vesakoituminen ajan myötä. Ei ole toivottavaa, että aidan ja maantien väliin muodostuu näkemistä haittaavaa vesakkoa sorkkaeläinten liikkumisen vuoksi. Tämä heikentää liikenneturvallisuutta. Tämän vuoksi on suositeltavaa rakentaa aita yhden metrin päähän kiinteistön rajasta kiinteistön puolelle. Aita sijoittuu tällöin maantien suoja-alueelle, jonka rakentaminen vaatii poikkeusluvan. Luvan saamisessa ei ole esteitä. Vaihtoehtoisesti aurinkopaneelit ja ympäröivä aita sijoitetaan selvästi kauemmas tiestä, jolloin aurinkopaneelikentän ja tien väliin jää selkeä metsäkaistale.

Rakennus- tai toimenpidelupaa myönnettäessä ELY keskusta tulee kuulla naapurina, silloin suunnitelmat ovat tarkentuneet.

Maantien 2460 Kettulantien mahdollinen parantaminen seututietasoiseksi on ELY-keskuksen tavoitteleva muutos. Tienparannuksen suunnittelun käynnistymisen ajankohdasta ei kuitenkaan ole tällä hetkellä varmuutta. Tielinjauksesta ei voida olla varmoja ennen suunnitelmien laadintaa, mutta kaupungin esittämä tarkastelu tielinjauksesta vaikuttaa oikeasuuntaiselta lähtökohdalta tulevaisuudessa käynnistyvään tienparannuksen suunnitteluun. Aurinkovoimalan jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava maantien 2460 Kettulantie mahdollinen parantaminen tulevaisuudessa seututieksi.

Hankkeen suunnittelu ja toteuttaminen ei saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteutusta Kettulantien tielinjauksen parantamisen osalta.

Tämänhetkisten suunnitelmien mukaan sähköasemalle on suunniteltu sijoitettavan sähkövarasto, jonka vaatima pinta-ala on noin 0,2 ha. Sinällään sähkövarastojen voidaan katsoa lisäävän alueen teollista Lausunto 8 (9) VARELY/1122/2024 13.9.2024 luonnetta. ELY-keskus toteaa, että on tärkeää sijoittaa akkuvarastot siten, että huomioidaan lähialueen asutus ja muut herkäät kohteet. Akkuvaraston mahdolliset merkittävämmät ympäristövaikutukset liittyvät poikkeustilanteeseen, kuten tulipaloriskiin. Akkutilan jäähdytyslaitteista muodostuva ääni tulee myös huomioida suunnittelussa. Poikkeustilanteen osalta tulee huomioida pelastusviranomaisen lausunnot ja ohjeistukset. Akkupalotilanteissa sammutusveden tarve on suuri, joten vedensaanti paikalle tulee varmistaa. Lisäksi huomioitavaksi tulee sammutusveden talteenottotarve.

Metsämaiden säilyttäminen ja määrän kasvattaminen ovat hiilineutraaliustavoitteelle ratkaisevia toimenpiteitä, joten hankkeen

sijoittamisella metsämaalle on haitallinen ilmastovaikutus. Menetetyn metsätalousmaan myötä hakkuupaine voi siirtyä muille alueille, jolloin vaikutus kertautuisi. Hankkeen sijoittumisella on haitallinen vaikutus ilmastotavoitteelle ja sen vuoksi on tärkeää, että päästöjä lieventäviä toimenpiteitä selvitetään sekä otetaan käyttöön hankkeen jatkosuunnittelussa. Mikäli päästöt osoittautuvat arvioinnissa merkittäviksi, tulee päästöjä lieventäviä toimenpiteitä kartoittaa ja toteuttaa mahdollisuuksien mukaan.

Hankkeen ilmastovaikutuksia on hiilitaselaskelmassa arvioitu hyvin. ELY keskus kuitenkin kiinnittää huomiota seuraaviin puutteisiin: hankealueen todetaan sijoittuvan osittain metsämaalle, vaikka hanke kiistatta sijoittuu metsämaalle lähes kokonaan. Kuvausten oikeellisuuteen tulee kiinnittää huomiota. Hiilitaselaskennassa hankealueen maanmuokkausta ei ole huomioitu, mutta hankkeen asiakirjoissa on kuitenkin tuotu esille, että alueella on korkoeroja, joita tullaan mahdollisesti tasoittamaan. Maanmuokkaus ja siitä aiheutuva sekä kasvullisen alan että maaperän hiilinielun ja -varaston menetys/muutos tulee hiilitaselaskennassa huomioida. Hiilitaselaskelmaa tulee siis täydentää maaperän hiilivaraston ja hiilinielun muutoksen osalta, koska laskelmassa on esitetty vain metsämaan ilmastovaikutus. Maaperän hiilimuutokset on syytä arvioida, jotta välittyisi tieto, voivatko maaperän päästöt olla lopulta merkittäviä. Suometsäalueiden hakkaaminen ja maan tasoittaminen voivat aiheuttaa merkittäviä ilmastopäästöjä, sillä suometsät ovat tutkitusti merkittävä päästölähde. Suometsät ja ilmasto | Luonnonvarakeskus (luke.fi) Hankesuunnitelmasta tulee käydä myös ilmi, miten hankealueen maa-alaa muokataan ja miltä laajuudelta suhteessa hankealueen kokoon.

Satakunnan pelastuslaitos:

Suunnittelussa tulee huomioida pelastuslaitosten kumppanuusverkoston ohje: Aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuusohje 2023.

<https://pelastuslaitokset.fi/julkaisu/aurinkosahkojarjestelmat>

Fingrid Oyj:

Risteämäläusunnossa ei ole huomautettavaa.

Risteämäläusunnossa on annettu ohjeistukset ja huomioonotettavat asiat voimajohdosta johtuen.

Kaavoittajan lausunto:

Lausunnossa todetaan, että hanke on mahdollista toteuttaa sillä edellytyksellä, että aurinkovoimalan rakennussuunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon Kettulantien mahdollinen parantaminen tulevaisuudessa seututieksi, suunnitelma ei vaikeuta suunnittelualueen tai sen ympäristön maankäytön toteutusta voimassa olevan maakuntakaavan ja oikeusvaikutteisen osayleiskaavan mukaisesti.

Lausunnossa todetaan myös, että hanke on mahdollista toteuttaa suunnittelutarve-ratkaisulla, jonka yhteydessä voidaan päättää poikkeamisen myöntämisestä yleiskaavasta, koska poikkeama ei

- aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle;
- vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista;
- vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista;
- johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

ELY-keskukselta tulee pyytää lausuntoa hanketta koskevan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen päätöksenteon yhteydessä.

Hakemuksen mukaisen hankkeen edellyttämä rakennuslupa on mahdollista myöntää kaupunkikehityksen lautakunnan päätökseen perustuvan suunnittelutarveratkaisun ja poikkeamisluvan perusteella.

Hakijan vastineet lausuntoihin:

Vastineenaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausuntoon hakija esittää mm., että Harjavallan kaupungin kaavoitus puoltaa hankkeen luvittamista suunnittelutarveratkaisuhakemuksella. Hankkeen jatkotarkastelussa voidaan arvioida tarkemmin vaikutuksia mm. tieliikenteeseen, ja maakuntakaavassa osoitettu tielinjaus huomioidaan paneelien sijoittelussa, ja alue suunnitellaan uuden tielinjauksen mukaan kauemmas nykyisestä tielinjauksesta.

Hankkeen vaikutukset on arvioitu virkistyskäytölle vähäisiksi, sillä aurinkovoima-alueella sijaitsee maa-ainesten ottoalue ja louhoksen varastointialue, ja lähialueelle on aiemmin kaavoitettu kaatopaikka-alue. Alueella ei nyt luontoselvitysten perusteella hankealueen ulkopuolelle rajattuja alueita lukuun ottamatta sijaitse erityisiä vetovoimakohteita, eikä erityisiä luonnonnähtävyyksiä. Alueella ei näin ollen voida katsoa olevan erityistä luonto- tai virkistysarvoa. Hankkeesta järjestetyssä asukastilaisuudessa ei virkistyskäyttö noussut keskusteluun lainkaan. Naapureiden mielipiteet ja mm. metsälle mahdollisesti aiheutuvien vaurioiden osalta tuodut huolet on otettu huomioon laatimalla erillinen tuuliriskianalyysi hankealueelle. Tuuliriskianalyysissä todettiin riskin metsän kaatumiselle naapurikiinteistöillä olevan pieni. Alight Aino Oy on huolenaiheita esittäneisiin yhteydessä, ja järjestää tarvittaessa lisää osallistamis- ja kuulemistilaisuuksia asukkaille. Maakuntakaavassa esitetyt yleiset suunnittelumääräykset huomioidaan. Tielinjaus otetaan myös huomioon tulevassa suunnittelussa.

Maisemavaikutusten lieventäminen otetaan tarvittaessa huomioon hankkeen edetessä. Vuokrattu alue on aurinkovoima-aluetta suurempi, ja tämänhetkisten suunnitelmien mukaan Kettulantien läheisyydessä aurinkovoima-alueen ja vuokra-alueen väliin jää vähintään noin 10 m. Tarvittaessa maisemavaikutuksen lieventämisen toimenpiteet voidaan kohdentaa täten väliin jäävälle alueelle. Alight Aino Oy keskustelee ja sopii ELY-keskuksen kanssa parhaan mahdollisen etenemistavan asiassa.

Hankealueelle laaditaan hulevesisuunnitelma, jossa laskelmat tarkennetaan ja kuormituslaskentaan pintavalumakertoimella n. 0,1–0,05. Vesilain mukainen tarve arvioidaan ja rakennustöiden käynnistyessä ojitushankkeet lähetetään ELY-keskukselle. Alueille, joille rakennetaan ojitusta, kaapelointeja tai muita happaman sulfaattimahan laajemmin ulottuvia rakenteita, tehdään happamien sulfaattimaiden maaperäselvitys ennen töiden aloittamista, ja suunnitellaan vesistön happamoitumista lievittävät ratkaisut. Alueen hulevesien pH:ta seurataan rakennustöiden aikana sekä toiminnan aloittamisen jälkeen. Yhteisvaikutukset muiden aurinkoenergiahankkeiden kanssa vesistövaikutusten osalta alueelle selvitetään ennen rakentamisen aloittamista.

Vesilain 11 § mukainen pienvesiympäristö (osa-alueen 2 koillisosassa) otetaan huomioon jatkosuunnittelussa jättämällä se hankealueen ulkopuolelle. Lisäksi hankealueen ulkopuolelle jätetään lepakoille tärkeä luokan III-alue ja viherkäytävä. Osa-alueen 2 koillisosan jättäminen pois hankealueesta hyödyttää myös pikkusieppoa. Viitasammakko: alueella oli runsaasti oja, mutta niiden ei todettu soveltuvan viitasammakon elinympäristöksi, sillä niissä ei ole riittävästi vettä, ja niistä puuttuu suojaava vesikasvillisuus, mikä on olennaista viitasammakolle. Lisäksi osassa ojista on myös pieni virtaus.

Kasvillisuus: alueen kasvillisuusselvityksessä ei havaittu alueellisesti uhanalaisia tai silmälläpidettävä lajeja eikä luontotyyppejä, joiden luonnonarvot tulisi huomioida. Näin ollen alueelta ei vesilain kohteen lisäksi rajattu muita arvoluokittelun mukaisia luontokohteita. Alueen vesitaloutteen kohdistuvien muutosten takia soidensuojeluohjelman kohteelle Pyhäsuu on tehty tarkastelu: Harjavallan aurinkovoima alueen hulevesien ei nähdä vaikuttavan alueen 1 pohjoispuolella sijaitsevaan soidensuojeluohjelman kohteeseen Pyhäsuu SSO020053. Aurinkovoima-alueen osa-alue 1 ja osa-alueen 2 pohjoisosien hulevedet purkavat samaan ojaan, kuin mihin soidensuojeluohjelman alueen vedet purkavat (Punkkarinoja/Hormistonoja), mutta ne sijaitsevat erillisillä valuma-alueilla ja siksi aurinkovoima-alueen hulevedet eivät ohjaudu soidensuojeluohjelman alueelle. Soidensuojeluohjelman alueelta ei myöskään tule vesiä aurinkovoima-alueelle.

Törmäpääskyn pesimäpaikka rajataan hankealueen ulkopuolelle kokonaan. Törmäpääskyn pesintä otetaan huomioon vaiheittaisella rakentamisella. Mahdollisesti aiheutuvia välillisiä vaikutuksia tarkastellaan ja ne otetaan hankkeen jatkosuunnittelussa huomioon esimerkiksi kuljetuksissa ja melua aiheuttavissa töissä. Pääskyt suosivat avoimia elinympäristöjä, eikä metsänpoisto välttämättä vähennä hyönteisravintoa törmäpääskyltä. Uuden metsän tilalle syntyvän aluskasvillisuuden ansiosta lentäviä hyönteisiä voi olla paremmin ravinnoksi pääskyille.

Hiirihaukan osalta sen pesimistä alueella selvitetään ennen rakentamisen aloittamista. Alueelle on jo tehty pesimälinnustoseelvitys, jossa hiirihaukan ei havaittu pesivän hankealueella. o rakentaminen suunnitellaan herkillä alueilla niin, ettei se häiritse lintujen pesintää.

Lepakon toimenpide-ehdotukset:

STR-hakemuksen liitteessä 15 lepakkoselvityksen pohjalta esitettyjen toimenpiteiden viherkäytävä B jätetään 50 metrin levyiseksi ELY-keskuksen suosituksesta. Kettulantien pohjoispuolen lampi: STR-hakemuksen liitteessä 15 lepakkoselvityksen perusteella esitettyjen toimenpiteiden pohjalta ja lepakoiden kulun luokan III alueelle turvaamiseksi, tien reunaan jätetään puustoa tien suojavyöhykkeen lisäksi lepakoiden viheryhteyden turvaamiseksi (käytävä C, hankealueen ulkopuolelta, osa-alue 1:n eteläpuoliselta alueelta). Lampi jää hankealueen ulkopuolelle eikä alueelle ei ole tulossa yö valaistusta.

Rakennuspaikka sijoittuu metsävaltaiselle alueelle, jolla sijaitsee nykyisin talousmetsää, ojitettuja suoalueita sekä maa-ainesten ottoon käytettyjä alueita. Yhteensä noin 114 ha laajuinen alue sijaitsee Harjavallan Kettulantien varrella noin 3 km kaupungin keskustasta koilliseen. Alue ei sijoitu valtakunnallisesti- tai maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen läheisyyteen, eikä lähellä myöskään ole merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Alueelta tulevat liityntäjohtot sähköasemalle toteutetaan hakemuksen mukaan maakaapelointeina.

Hakijan mukaan kulkuyhteys rakennuspaikalle saadaan järjestettyä olemassa olevan tiestön kautta ja sopimukset maanomistajien kanssa on tehty. ELY-keskuksen mukaan liittymäluvut ja liittymälupien muutokset on mahdollista hakemuksesta saada. Rakennuspaikka ei tarvitse liittää kunnalliseen vesijohto- ja viemäriverkostoon. Hulevesien määrän on arvioitu kasvavan ja hulevesien hallintaan tullaan hakijan mukaan kiinnittämään huomiota alueen jatkosuunnittelussa. Hankkeen ilmastovaikutuksien on arvioitu ja hiilitaselaskelmaa täydennetään ennen rakentamisen aloittamista. Alue on osa laajempaa metsävaltaista aluetta eikä sille ole osoitettu erityisiä virkistysarvoja, joten aidatun voimala-alueen ei arvioida olennaisesti supistavan esimerkiksi jokaisen oikeuksien perustella tapahtuvaa virkistyskäyttöä.

Lisätietojen antaja	Rakennustarkastaja Joonas Myllykoski, puh. 044 432 5408
Esittelijä	Kaupungingeodeetti Jari Prehti
Esityslistan liitteenä	hankekuvaus ja vaikutustenarviointi liitteineen, viranomaislausunnot, lausuntojen vastineet, alustava alue layout ja asemapiirros, havainne- ja mallikuvat aurinkopaneeleista
Oheismateriaalina	Luonto-, linnusto- ja lepakkoselvitykset, jotka eivät ole julkisia.
Päätösehdotus	<p>Kaupunkikehityksen lautakunta päättää myöntää poikkeus- ja suunnittelutarveratkaisun seuraavin ehdoin:</p> <p>Hankealueen jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota aurinkovoimalan maisemavaikutusten minimointiin, hankealueen paloturvalliseen suunnitteluun sekä hulevesien ja vesistövaikutusten hallintaan. Hankkeen suunnittelu ja toteuttaminen ei saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteutusta Kettulantien tielinjauksen parantamisen osalta. Hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tulee noudattaa myös muiden lausunnon antaneiden viranomaisten määräyksiä ja ehtoja.</p> <p>Poikkeamispäätös ja suunnittelutarveratkaisu ovat voimassa kaksi vuotta sen lainvoimaiseksi tulosta lähtien. Ennen minkäänlaiseen rakennustoimenpiteeseen ryhtymistä hakijan on saatava rakennusvalvonta-viranomaiselta rakennuslupa.</p>

Perustelut:

Hanke on Maankäyttö- ja rakennuslain 136 §:n ja 137 §:n mukaista, eikä suunniteltu rakentaminen ja poikkeaminen aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.

Poikkeaminen ei vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista, eikä rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Poikkeaminen ei johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Sovelletut oikeusohjeet: MRL 16 §, 136 §, 137 §, 171 §

Suunnittelutarveratkaisusta ja poikkeamisesta päättää Kaupunkikehityksen lautakunta (Harjavallan kaupungin hallintosääntö 27 §)

Rakennustarkastaja määrää poikkeuslupapäätöksestä ja suunnittelutarveratkaisusta kaupungille tulevat maksut kaupunkikehityksen lautakunnan hyväksymän taksan mukaisesti (poikkeuslupapäätös 700 €, suunnittelutarveratkaisu 700 €9).

Päätös asiassa annetaan julkipanon jälkeen. Muutosta tähän päätökseen voi hakea valittamalla Turun hallinto-oikeuteen valitusajan sisällä. Jollei päätöksestä ole valitettu, on päätös lainvoimainen 30 vrk kuluttua luvan myöntämisestä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Täytäntöönpano

Hakija
Varsinais-Suomen ELY-keskus kirjaamo (sähköisesti)
Pelastusviranomainen
Fingrid Oyj